

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *Sürgős mentőakciót követel a Nemzeti Múzeum*

Forrás: *Nemzeti Újság*

Bm 1925. 1. 11.

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

708

Hely

Idő

"1925"

Személy

Sürgős mentőakciót követel a Nemzeti Múzeum

A Néprajzi Múzeum még mindig költözik — Nem lehet halogatni a természettajzi gyűjtemények kitelepítését — Bátky Zsigmond és Varju Elemér igazgatók nyilatkozata

(A Nemzeti Újság tudósítójától.) Az a megszabású program, amelyet Homann Bálint, a Gyűjtemény-Egyetem új ügyvezető elnöke, Klebelsberg Kunó gróf elnökkel egyetértőleg kidolgozott *nemzeti közgyűjteményeink megmentése* érdekében, a Néprajzi Múzeum elhelyezésével elérkezett első pontjának megvalósításához.

A Nemzeti Újság, amely állandóan napirenden tartotta a Nemzeti Múzeum szanalásának ügyét, most is figyelemmel kíséri a megkezdett akció folytatását. Munkatársunk fölkereste a Néprajzi Múzeum, a Széchenyi-könyvtár és a Régiségtár igazgatóit és a Gyűjtemény-Egyetem ügyvezető alelnökét és hosszabb beszélgetett velük a gyűjtemények jelenlegi állapotáról és a legközelebbi teendőkről. Minden múzeumi szakférfiu egyértelműleg annak a szükségességét hangoztatja, hogy a Nemzeti Múzeum épületét meg kell menteni a nemzeti irányú gyűjtemények — a könyvtár és a régiségtár — számára. Csak a természettajzi gyűjtemények kitelepítésével lehet helyet biztosítani a két nemzeti gyűjteménynek.

Menekültek a múzeumban

Bátky Zsigmond dr., a Néprajzi Múzeum igazgatója a következő nyilatkozatot tette kérésünkre:

— A Néprajzi Múzeum elhelyezésének kérdését egyelőre megoldotta a kultuszminiszter ur elhatározása, amellyel átengedte nekünk a tisztviselőtelepi gimnázium új épületét.

— A költözködés még folyik, de gyors lebonyolítását nagymértékben gátolja az a körülmény, hogy a gimnázium épületében lakó menekülteket — megfelelő szükséglakás híján — eddig még nem lehetett kilakoltatni. Ezenkívül még különböző műhelyek is lefoglalva tartanak néhány helyiséget. Ha ezek kitelepítése megtörténik, igen rövid idő alatt befejezést nyer a gyűjtemények átköltöztetése és új föllállítása.

Bátky Zsigmond dr. igazgató nyilatkozatából kiténik, hogy a Nemzeti Múzeum központi épülete nagy teherterétől szabadult meg a néprajzi gyűjtemény elhelyezésével. Az új elhelyezés azonban még mindig nehézségekkel küzd. Az egész magyar közvélemény egységes akarattal támogatja a Gyűjtemény-Egyetemet, ezeknek a nehézségeknek a leküzdésében.

A halálraítélt Régiségtár

A Néprajzi Múzeum legalább végleges helyére jutott, de sokkal siralmasabb a Régiségtár helyzete. Fölkerestük Varju Elemér dr. igazgatót, aki szíves volt megmutatni munkatársunknak a Régiségtár átalakítás alatt levő helyiségeit. Nagy munka folyik a Régiségtárban. A rendelkezésre álló szűk téren olyan gazdag anyagot kell elhelyezni, amelynek

külföldön több múzeumi épületet emelnének. Varju igazgató és Wollánka igazgatóőr elsőrangú művészi munkát végeztek a Régiségtár új rendezésével. Külföldi szakemberek csodájára járnak a gyönyörű kiállításnak, amely a nagyközönség számára csak évek múlva lesz bemutatható. De ez az új rendezés, csak jobban kitünteti, hogy milyen szűk viszonyok között tengődik ez a világhírű gyűjtemény.

— Képtelenek vagyunk a mostani helyviszonyok mellett gazdag anyagunkat kiállítani — mondotta Varju Elemér igazgató. — Az új szaporodás elhelyezésére még kevésbé gondolhatunk. A tizenkilencedik század anyagából semmit sem tudunk megmutatni a közönségnek. A XVIII. századból csak gyér mutatóványokat adhatunk, pedig éppen ebből a korból van a legtöbb emlékün.

— Bajorország, amelynek kulturája és történelme legjobban megfelel a régi Magyarország méreteinek, százhatvan teremben tudja kiállítani nemzeti régiségeit. Ezzel szemben a Nemzeti Múzeum régiségtára mindössze tizenegy teremmel és egy folyosóval rendelkezik. Lehetetlen helyzetben vagyunk.

— A hegyeleti tárgyak elhelyezésére nem is gondolhatunk. Hangszergyűjteményünk raktárban hever, de raktárunk sincs és úgy segítünk magunkon, hogy a ki nem állítható anyagot a kiállított butorokba zsúfoljuk. De ezek is már megfellek. Igen fontos volna a városi élet emlékeinek muzeális földolgozása. Itt is az örökös refrént mondhatjuk: nincs hely!

— Minimális kívánságunk az lenne — folytatja Varju igazgató —, hogy egy egész emeletet kaphatunk a Múzeumban. A régi békeköltségvetésben évtizedekig évi 200—500 ezer aranykorona volt főlvéve muzeumi építkezésekre, ezt azonban nem költötték el, hanem minden év végén visszaszolgáltatták az állampénztárba. A legnagyobb bűn volt ez a Múzeum ellen.

— Annak idején Bárczy István azt tervezte, hogy a Lágymányoson kertvárost épít, amelyben a néprajzi és természettajzi múzeumok külön épületet kaptak volna. A tervből, sajnos, a háború miatt, nem lett semmi. Az Iparművészeti Múzeum kapott külön épületet, a Nemzeti Múzeum négy hatalmas gyűjteménye ma is egy épületben szorong.

— Talán egy sorsjáték rendezésével lehetne összegyűjteni az épületekre valót. A módszertől nem kell idegenkedni: a British Museumot a tizennyolcadik században egy sorsjáték jövedelméből építették és a lipótvárosi Bazilika is ilyen módon létesülhetett. Valamikor egy fővárosi bank ajánlatot tett egy múzeumi sorsjáték rendezésére. A begyűlt összegből egy év alatt fölépülhetett volna az új, modern Régiségtár. Ebből a tervből sem lett semmi...

— Sajnos, a helyszüke egy másik téren is érezteti hatását. Minthogy nem tudjuk kiállítani az anyagunkat, a régi adakozó kedve megszűnt a közönségnek. Amíg ki tudtuk állítani a Révay, Liphay, Delbaes és más hagyatékokat,

az adományok ösztönzőleg hatottak a magángyűjtőkre. Ma azonban, aki adományoz, az számol azzal, hogy műkincsei lomtárban várják a föltámasztásukat . . .

Varju Elemér igazgató nyilatkozata visszhangra kell hogy találjon a magyar közvéleményben és az illetékes kormányzati tényezőknél. *Helyet a Régiségtár műkincseinek!* — ez a jelszó foglalkoztatja ma elsősorban a tudományos köröket. Az a magyar államférfi, aki megoldja ezt a nagy nemzeti problémát, méltó lesz a muzeumalapító Széchenyiek szelleméhez.